

JOSEP M. ESPINÀS, QUI ÉS, QUÈ PENSA

Pessimista modificat per i'entusiasme

D'ací a poc, Josep M. Espinàs tornarà a TV3 amb una nova etapa d'«Identitats». Mentrestant, però, no ha estat inactiu. Cada dia, a l'«Avui», hi ha una cita amb ell.

R. Aymerich/E. Company

—**Q**uina professió posa al seu carnet d'identitat?

—Al carnet diu escriptor.

—**I** de quina professió vostè es considera integrant?

—La veritat és que he fet feines molt diverses, i mai no he tingut targetes. Bé, una vegada sí, quan vaig exercir d'advocat, que vaig haver-me de fer unes targetes en què s'indicava la professió. Però, si ara el meu carnet

d'identitat posa escriptor, és perquè objectivament és així. Jo no puc negar que escric, i que escric professionalment, i que, per tant, sóc escriptor.

—**Si a vostè li demanessin de dur els objectes que demana als seus convidats d'«Identitats», ¿quins duria?**

—Em posaries en un problema, perquè t'hauria de respondre el mateix que ells em responen: «Deixa'm uns dies per pensar-ho...». El que sí que et puc assegurar és que no serien llibres. Suposo que algun objecte de record d'un

viatge, d'una experiència viscuda...

—**Parlant d'experiències viscudes, vostè va quasi per l'article 2.800 d'«A la vora de», al diari Avui.**

—És possible, no m'he parat mai a comptar-los. Ara, aquesta no és la primera cosa que faig en periodisme. Abans havia col·laborat setmanalment a la revista *Destino*, perquè era l'única una mica democràtica que hi havia. Sí, en castellà. Jo vull ser un comunicador, i hi ha moments en la història en què les circumstàncies t'obliguen a cenyir-te al que tens, i només hi havia *Destino*, i en castellà. Després, quan va sortir l'*Avui*, van canviar molt les coses.

—**¿Quines reflexions podria fer sobre el seu llenguatge periodístic?**

—Cap. Em sembla que només he arribat a una conclusió, i és que el que dius el meu llenguatge periodístic, és tan sols el meu llenguatge. És a dir, que escric aproximadament com ara parlo; en el meu cas no crec que hi hagi diferència entre llenguatge parlat i llenguatge escrit. Tracto de fer-lo senzill i ordenat, i això és del que es pot fer una

valoració periodística. El que mai no he pretès, des de la plataforma d'un mitjà de comunicació, és demostrar a la gent la meua sensibilitat literària, la meua cultura, la meua creativitat, perquè crec que un diari no serveix per a això. El lector et demana diversitat de temes i llenguatge senzill, i això sí que ho he tingut present a l'hora d'escriure.

—¿Quan vostè va pel carrer, hi ha molta gent que l'atura per preguntar-li coses?

—Sí, moltes vegades, i es refereixen generalment al que he escrit al diari del mateix dia o de dies anteriors. Mira, hi ha persones que pensen: «Oh, un article cada dia, i durant tants anys, ¡quina feinada!». I no, això només és la part que es veu. A mi em resulta molt més dur el que passa al voltant, les cartes que rebo, les telefonades... Sí, ja sé que un cantant rep milers de cartes dels seus fans, però ell ni se n'assabenta, el seu mànager li fa arribar unes quantes postals i ja està.

En canvi, a mi m'envien cartes personals, trucades personals, i sobre els temes més diversos i increïbles, i és molt dur, molt fatigant. I no es veu. Sí, rebo cada setmana seixanta o setanta cartes de gent que et pregunta coses i que te'n demana resposta; malgrat

que em consideri una persona educada, en aquest sentit he deixat de ser-ho. No puc dedicar totes les tardes de la meua vida a redactar cartes, no estic subvencionat per fer-ho. Aquesta és la càrrega terrible pel fet d'escriure a diari. Jo ja he renunciat a escriure cartes... Anava a dir «per defensa pròpia». Per supervivència.

—¿És conscient que vostè, en certa manera, s'ha convertit en un líder d'opinió?

—No, home, això ni pensar-ho.

—Hi ha moltes persones que pensen: «Oh, això, ho diu l'Espinàs»...

—Sí, però alguns ho diran a favor i els altres en contra. Bé, comprenc el que vols dir, i sí, potser hi estic d'acord. El que passa és que escrius a diari i és lògic que succeixi. Si no, seria un drama.

—Amb la quantitat d'articles que ha escrit, ¿s'adona que ha anat bastint un gran edifici ètic?

—Sé que hi ha moltes persones que ho creuen, que he anat definint una actitud, una ètica. I potser és cert. Però, atenció, una ètica que es pot agafar i que es pot deixar. Una ètica, sí, però no una doctrina. Sóc molt poc doctrinari.

—¿Com veu la premsa catalana actualment?

—Home, no tinc gaire perspectiva històrica, no he viscut els temps de *La Veu de Catalunya*, de *La Publicitat*, i així. Ara bé, jo sóc un optimista... Bé, em sembla que ho hauria de matisar. Sóc un pessimista modificat per l'entusiasme. Per a mi, la capacitat d'entusiasme és molt important, a la vida, i penso que l'he conservada. Entusiasme, il·lusió, engrescament... Això és el que m'ha permès de fer coses noves, és una mena de motor que evita que et quedis aturat.

—Vostè va estar durant un temps a les llistes de Nacionalistes d'Esquerra. ¿Tornaria a dedicar-se a la política?

—No, no tornaria a la política, encara que m'ho han demanat. Llavors tenia motius per dedicar-m'hi, no va ser a causa de cap ambició, ja que, si no, hi continuaria —encara que en un altre partit, com molta altra gent—. També vaig passar un temps cantant sense que tingués l'ambició d'esdevenir cantant. D'apuntar-m'hi, m'hi apunto, ara, que després ho portin els altres, perquè són els que vocacionalment ho han decidit.

—¿Continua, però, compartint els ideals que inspiraven Nacionalistes d'Esquerra?

—Jo continuo considerant-me un

International House

- Classes d'anglès per a adults i xiquets.
- Grups reduïts.
- Curs especial convocatòria desembre Cambridge First Certificate.
- Professors anglesos i titulats.

Pasqual i Genís, 16 - 46002-València
Telèfon (96) 352 06 42

ALTRES ESCOLES:

Trafalgar, 14 entresol, de Barcelona
Telèfon (93) 318 84 29

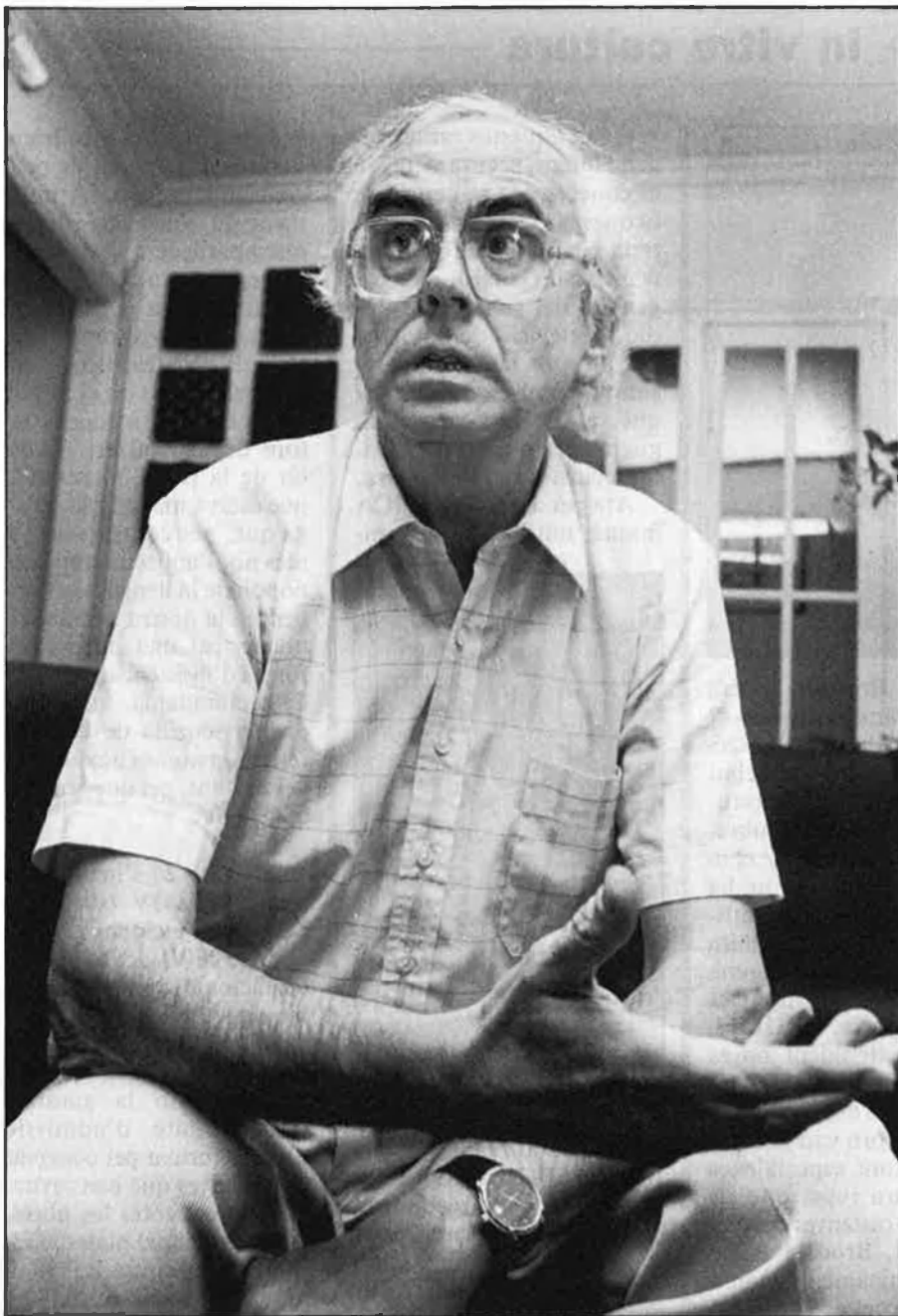
Girona, Mataró, Reus, Sabadell, Tarragona i Terrassa.

Passeig Mallorca, 36 - Ciutat de Mallorca.

tano

GANDIA

DOMÈNEC UMBERT

«Jo continuo considerant-me un nacionalista d'esquerres, amb tota l'ambigüitat que comporta».

nacionalista d'esquerra, amb tota l'ambigüitat que comporta. Ja sé que el concepte de nacionalista és molt bellugadís, i igualment, tal com està plantejat avui, el concepte d'esquerres. Però continuo veient-me d'esquerres i nacionalista, no com a pràctica de partit sinó com un terreny més dels principis, de la cultura.

—Vostè, ara, torna a TV3. ¿Quin record en guarda de l'experiència televisiva?

—Molt bo, molt bo. Però l'experiència televisiva consisteix que van dir-me: «¿Que podries fer unes entrevistes, tu?». I, sí, ja des del primer dia vaig assegurar-me amb el convidat, i vam posar-nos a xerrar. Sé que costarà de creu-

re, però en «Identitats» no portàvem res preparat, no havíem assajat abans cap diàleg. Ho vaig considerar com un desafinament, allò de: «A veure què diables passarà». I, això, afegit al contacte humà, va fer que l'experiència em resultés apassionant de debò.

—¿Quins personatges té en cartell la nova etapa d'«Identitats»? ¿Es poden saber?

—Sí, alguns sí, tot i que encara falta concretar coses. A veure, hi ha de sortir l'Antoni Tàpies, el doctor Albetnet —que és el Cap de Medicina Intensiva de l'Hospital de Sant Pau—, el Leopold Pomés, i altres. Gent molt diversa.

—¿Per quina causa «Identitats» s'emet per cicles?

—Bé, t'haig de dir que no ho entenc gaire. Crec que no és la millor fórmula. Són un tipus de programes que demanen una certa sedimentació, que l'audiència s'ha d'acostumar a veure. Al Puyal li va passar el mateix, feia el «Vostè jutja», però el públic, fins l'any i mig d'emissió, no va començar a valorar com calia el programa. En aquest sentit, crec que «Identitats» demanaria més temps. Ara, no depèn de mi, perquè sóc un simple contractat, que quan m'han dit «comença» he començat, i quan m'han dit «plega», he plegat.

—¿Quan li han dit «plega» i per què?

—No ho sé... El que sí que et puc dir és per què he plegat. I és perquè, com que no m'ha costat gens arribar a fer un programa a TV3, ja que me'l van venir a oferir, tampoc no m'ha costat, doncs, renunciar-hi. Estic molt acostumat a plegar, és una de les coses que sé fer més bé. Sé que és sorprenent, en aquest mitjà, ja que la gent fa cues per entrar-hi, i a més, es dona empenyes, però, mira, prescindir de l'Espinàs és senzillíssim, no fa ni males cares.

—Parlem ara d'un altre tema. El teu nom és Olga ha estat tot un èxit, duu moltes edicions...

—Sí. Deu, exactament. És un cas excepcional dins de les edicions d'aquí, perquè en vuit mesos se n'han fet deu i, a més, perquè és un llibre que no ha rebut cap premi i que tampoc no ha tingut cap crítica. I hi ha una cosa de la qual estic especialment content, ja que a l'última Fira de Francfort, una editorial anglesa molt important va comprar-ne els drets per a publicar-lo a Anglaterra, Austràlia i els Estats Units.

—¿Quins són els factors d'aquest èxit?

—No ho sé. Un dia vaig decidir escriure una carta a la meua filla i em vaig trobar fent el llibre. Potser és que intenta explicar l'interès i el respecte pels que no són de la nostra tribu, pels que són estranys. O potser que el desenvolupament d'un tema humà ha interessat la gent, que hi ha trobat estímuls per a replantejar-se la pròpia vida.

—Gent que deu pensar que l'Espinàs acostuma a valorar molt l'emotivitat i els sentiments.

—¿Vols dir? Jo penso que la gent més aviat em considera antipàtic i fred. No sóc simpàtic, oficialment simpàtic, perquè no en sé fer. I emotiu... S'ha d'anar amb compte en utilitzar la paraula, perquè en nom de l'emotivitat s'han fet moltes injustícies. □